

The background is a solid purple color. There are several abstract black ink splatters and brushstrokes. One large splatter is on the left side, with some strokes extending towards the center. Another large splatter is at the bottom, with strokes extending towards the right. The text 'MIJ ZIEN' is in the upper right, and 'JP VAN DEN BENT STICHTING' is at the bottom right.

MIJ ZIEN

JP VAN DEN BENT STICHTING

MIJ ZIEN

VOORWOORD

Ieder mens heeft z'n eigen, unieke verhaal. Wat voor de één heel gewoon is, is dat voor de ander niet. En andersom geldt dat natuurlijk ook ... Kijk naar Robin: zijn beperking weerhoudt hem er niet van om te werken en te leren. Hij doet er alles aan om dat doel te bereiken. Voor Saira zijn de stappen die ze in haar eentje buitenshuis zet al een grote overwinning. En de bijna 100-jarige Marinus? Hij geniet dagelijks van een kop warme koffie met een lekkere koek erbij.

Om deze mensen goede ondersteuning te geven en aan te sluiten bij hún vragen is het van wezenlijk belang ieder mens écht te zien, oprechte aandacht voor de ander te hebben, elkaar te vertrouwen. Als je zijn of haar verhaal hoort, je met iemand dúrft te verbinden, boor je samen een diepere laag aan. Die manier van werken sluit naadloos aan bij de visie van de JP. Wij ondersteunen mensen bij leven, denken in mogelijkheden en oplossingen. Daardoor is er veel mogelijk en blijven mensen stappen zetten.

Dit boek vertelt verhalen van mensen. Op het eerste gezicht gewone mensen met gewone verhalen, maar als je beter kijkt, zie je hoe bijzonder die verhalen én die mensen zijn. Verbind je met hen, laat je raken door hun verhaal en neem de tijd om stil te staan bij wat die verhalen met jou doen.

Ik wens je veel leesplezier!

Ruud Klarenbeek
directeur/bestuurder

INHOUD

- 10 Frans de Haan: man met meerdere gezichten
"ALTIJD DIE DRANG OM WEG TE GAAN"
- 18 Mariëtte van Beem: de toekomst duidelijk voor ogen
"SAMEN BEKIJKEN WE WAT IK NODIG HEB"
- 26 Arjan van der Kamp: in vrijheid vooruit gaan
"HIJ MOET ZÉLF DIE DREMPEL OVER STAPPEN"
- 34 Colinda Kuijl: haar zoon is haar alles
"IK WIL QUINTEN EEN STABIELERE BASIS GEVEN"

- Marinus Krijt: het leven nemen zoals het komt
"EEN OUDE BOOM MOET JE NIET VERPLAATSSEN"

- Saira Martis: één been in Nederland, één been op Bonaire
"DIE PAAR UUR PER WEEK ONDERSTEUNING MAKEN HET VERSCHIL"

- Robin Hermink: mogelijkheden zien in beperkingen
"IK WIL ZÉLF BESLISSSEN NAAR WELKE DAGBESTEDING IK GA"

- Over de JP van den Bent stichting

42

50

58

67

FRANS DE HAAN: MAN MET MEERDERE GEZICHTEN

“ALTIJD DIE DRANG OM WEG TE GAAN”

KLEINER WORDEN DE WEGEN, RUSTIGER DE OMGEVING, OVERZICHTELIJKER HET LANDSCHAP. IN HET NOORDEN VAN DE PROVINCIE DRENTHE VINDEN WE FRANS DE HAAN. DRIE DAGEN PAS WOONT HIJ HIER, BIJ EEN ZORGCENTRUM IN EEN VOORMALIGE BOERDERIJ, WAAR PARELHOENDERS RUSTIG RONSCHARRELEN EN ÉÉN VAN DE PAARDEN VERWACHTINGSVOL OPKIJKT ALS FRANS VOORBIJ LOOPT.

Het is nog wennen voor hem, want dit is heel wat anders dan de grote stad. Of hij hier op z'n plek zit? Dat is nog maar de vraag, want eigenlijk houdt Frans niet van muren om zich heen. Laat hem maar vrij zijn, geen vaste plek. “Ik wil altijd weer weg, hè ... Ik kan nooit lang op één plek zijn. Dan hoor ik de stemmen. Die zeggen iets en dan ga ik. Dan hoop ik maar dat de stemmen ook weg gaan.” Maar nu is Frans 44 jaar en wil hij het anders, zoals hij zelf zegt. Zijn droom? Een eigen stekkie, misschien een krantenwijk. Of schoffelen en onkruid wieden. “Als ik maar nuttige dingen kan doen.” Want Frans is heel behulpzaam. Maar dat het niet altijd handig voor hem uitpakt, dringt niet tot hem door. “Die fiets die daar staat, kan mijn vriend best gebruiken.” Dat ‘ie niet op slot staat en van iemand anders is, beseft Frans niet. En dat levert problemen op ...

VASTZITTEN VERANDERT

Frans heeft heel wat op z'n kerfstok. Nog achttien delicten staan open en binnenkort moet hij weer voor de rechter komen. “Ik wil niet terug naar de gevangenis, want daar komt gas door de roosters en trappen ze tegen de deuren.” Frans weet best dat stelen niet mag. En dat hij weer opgesloten wordt als hij het wel doet. “Want dat is de wet. Door het lange vastzitten ben ik veranderd. Vroeger was ik niet zo, hoor. Toen was ik minder een eenling en meer in een groep.” Als Frans over de gevangenis vertelt, betreft zijn gezicht. De net zo ontwapenende Frans trekt zich terug in een andere wereld.

Frans groeide op in een gezin in de Betuwe. Vaak gingen ze naar Het Concertgebouw en aten ze bij oma in Amsterdam. “Dan kreeg ik altijd een Granny Smith appel van haar.” Zijn moeder,

“ONDANKS ALLES STEEDS
WEER WELKOM”

“MET ELKAAR EEN STEVIG FUNDAMENT BOUWEN”

Anneke de Haan, kan nu – na vele turbulente jaren – rustig en beheerst over Frans vertellen. “Op z’n vijfde kwam hij bij ons, een jongetje uit India. Zijn twee oudere zussen waren niet altijd blij met hem, want hij vroeg vanaf het prilste begin veel van onze aandacht. Hij heeft me wel eens gevraagd: ‘Mama, wat als ik uit jouw buik was gekomen?’ Dan antwoordde ik: ‘Dan had dit ook kunnen gebeuren. Je hebt een ziekte die het je lastig maakt.’ Op z’n veertiende is hij uit huis geplaatst. Het was mijn man óf Frans. Dat Frans als jong kind zo beschadigd was, viel ons als familie rauw op het dak. Ik denk achteraf wel eens: misschien was Frans in een ander gezin beter op z’n plek geweest. Hij werkt graag met z’n handen. Wij deden dingen die verder van hem afstonden.”

ZIJN WIE JE BENT

Een groot deel van de geschiedenis van Frans bestaat uit op straat overleven en in instellingen wonen waar hij niet lang bleef of kon blijven. Door zijn bekendheid bij politie en justitie als ‘veelpleger’ en zijn ingewikkelde problematiek wilden of konden veel organisaties Frans niet ondersteunen. Een aantal jaar geleden kwam hij met hulp van medewerkers van Trajectum (zie kader op pagina 16) bij Kortverblijfhuis (KVT) Ureterp van de JP van den Bent stichting terecht. Annie, zijn persoonlijk begeleider bij de JP, omschrijft het als volgt: “We kijken naar wie Frans is als persoon, een man die anderen graag helpt. Een woning is lastig voor hem, hij is gewend om zich op straat te redden en

“WE KIJKEN NAAR WIE HIJ IS”

dat doet hij ook als hij bij ons is. Frans heeft een andere manier van leven dan veel anderen en ook daarin laten we Frans voor wie hij is. Soms verdwijnt hij een tijdje uit beeld. Als hij weer opduikt, verwelkomen wij hem weer. De laatste tijd merken we dat Frans KVT Ureterp in zijn eigen, kleine fundamentje heeft opgenomen. En dat is heel belangrijk.” Dat verhaal klopt, want Frans is blij met de ondersteuning die hij krijgt en komt zelfs op eigen initiatief naar het KVT. Hij vertelt er vol overgave over: “Ureterp is een goede instelling. Je mag daar altijd weer terugkomen. En ze letten goed op je. Als je ziek bent, voelen ze even aan je voorhoofd.” Toch vertrok Frans weer uit Ureterp, want een plek bij een KVT is tijdelijk. Trajectum vond een woonplek voor hem in Drenthe.

LEGAAL ZWERVEREN

Frans heeft mensen om zich heen staan die hem begrijpen. Natuurlijk zijn moeder over wie hij veel vertelt en die hem sowieso elke vrijdag belt. De rollen van zijn begeleiders zijn helder, vertelt Annie. “Ragna en Ronnie van Trajectum regelen veel en wijzen hem op consequenties van zijn keuzes. Ze zijn heel duidelijk en soms zelfs streng. Daardoor kunnen wij Frans op het KVT steeds weer oprecht welkom heten. We willen met elkaar bereiken dat hij ergens een vast adres heeft en dat hij ‘legaal’ gaat zwerven, want zwerven hoort nu eenmaal bij Frans. En we willen een OV-chipkaart regelen, zodat hij niet meer zwart rijdt als hij weer opstapt.” Dat er nu iets meer rust om Frans heerst, is voor zijn moeder een verademing. “Ik merk dat

de JP steeds met hem in gesprek blijft en dat ze hem enige structuur kunnen geven. Het is heel gek, maar nu is het rustig. Dat was echt niet altijd zo. Ik voel me nog steeds, nee eigenlijk weer, zijn moeder. Of dat door Ureterp komt, weet ik niet, maar hij lijkt innerlijk wel gegroeid te zijn.”

WIE WERKTEN ER MEE AAN DIT VERHAAL?

FRANS DE HAAN VERTELDE ZELF ZIJN INDRINGENDE VERHAAL. ZIJN MOEDER, ANNEKE DE HAAN, SPEELT EEN BELANGRIJKE ROL IN ZIJN LEVEN EN HEEFT REGELMATIG CONTACT MET HEM. VANUIT DE JP VAN DEN BENT STICHTING KENT ZIJN PERSOONLIJK BEGELEIDER, ANNIE BABOIS, HET VERHAAL VAN FRANS. VANUIT TRAJECTUM ZIJN RONNIE VAN BUUREN (CASEMANAGER) EN RAGNA HULSHOFF (BEHANDELVERANTWOORDELIJKE) BIJ FRANS BETROKKEN. ZIJ WERKEN VOOR HET POLIAMBULANTE TEAM VAN TRAJECTUM EBB NOORD. TRAJECTUM IS EEN ZORGINSTELLING DIE MENSEN MET EEN LICHT VERSTANDELIJKE BEPERKING BEHANDELT EN BEGELEIDT. EEN DEEL VAN HEN HEEFT EEN FORENSISCHE ACHTERGROND.

Na het gesprek met Frans bij de zorginstelling in Drenthe nam hij ook daar de benen. Een paar dagen was hij uit beeld, maar hij kwam toch vrijwillig terug naar de plek die hij verliet. De voormalige boerderij in Drenthe bleek niet de meest geschikte plaats voor Frans. Gelukkig vond Trajectum een nieuwe plek voor hem. Hopelijk kan Frans daar aarden en vindt hij zijn weg.

MARIËTTE VAN BEEM: DE TOEKOMST DUIDELIJK VOOR OGEN “SAMEN BEKIJKEN WE WAT IK NODIG HEB”

AAN DE RAND VAN HET LEVENDIGE CENTRUM VAN FLIPJESTAD TIEL LIGT HET WOONGEBIED DE VIER GRAVINNEN. HIER IS EEN VERSCHIEDENHEID AAN WOONVORMEN, VOORZIENINGEN EN ONTMOETINGSMOGELIJKHEDEN TE VINDEN. SINDS EEN JAAR OF VIER WOONT MARIËTTE VAN BEEM SAMEN MET HAAR KANARIE PIETJE IN ÉÉN VAN DE MODERNE APPARTEMENTEN. ALS HAAR OUDERS OP BEZOEK KOMEN, NEMEN ZE STEEVAST MARIËTTES ENTHOUSIASTE HONDJE NOAH MEE, DAT BIJ HEN WOONT.

Vijftig jaar werd Mariëtte afgelopen zomer. Met haar zorgzame ouders, Riet en Cees, en haar zus Antonette vertrok ze voor een paar dagen naar waddeneiland Texel. De fotocollage hangt als tastbare herinnering aan de muur in de woonkamer. “Bij mijn geboorte had ik zuurstofgebrek,” vertelt Mariëtte. “Tegenwoordig noemen ze dat – heel sjiek – cerebrale parese. Door het gebrek aan zuurstof heb ik een lichamelijke handicap en last van spasmen. Ook kosten de dagelijkse dingen me veel energie. Ik functioneer normaal, alleen rekenen is lastig voor me. Daardoor scoor ik niet zo hoog bij IQ tests.” Vanaf haar prilste jeugd zijn Mariëttes ouders haar steun en toeverlaat. “Ze hebben altijd hard voor me gestreden om het beste voor elkaar te krijgen. M’n moeder deed veel voor me: van praktische

dingen regelen tot een luisterend oor bieden. Dat was niet altijd makkelijk voor haar en ze heeft er best wat voor moeten inleveren. Nu is mijn moeder 83 en m’n vader 81 jaar. Het is belangrijk dat we met elkaar zaken regelen voor als ze er niet meer zijn, hoe moeilijk dat soms ook is.”

ZELFSTANDIG ZIJN

Als haar ouders aanschuiven, valt meteen op hoe openhartig en eerlijk de familie Van Beem naar elkaar toe is. “Dat is ook nodig,” legt Riet uit, terwijl ze met een schuin oog naar Mariëtte kijkt. “Cees en ik zijn op een leeftijd waarop we er eigenlijk al niet meer zouden moeten zijn. We zijn gezond, daar gaat het niet om, maar je weet nooit wat het leven je brengt.

“WE KIJKEN NAAR DE INDIVIDUELE SITUATIE EN PASSEN ONS DAAR OP AAN”

Daar weet ik inmiddels alles van ...” Tot de vijfde klas zat Mariëtte op een gewone basisschool in Tiel. Haar moeder bracht haar en met de beugels om haar benen kon Mariëtte zich redelijk redden. Toen de pesterijen begonnen – “Wat kinderen zeggen, is hartverscheurend,” vult Riet aan – besloten haar ouders haar naar de mytyschool van de Sint Maartenskliniek te brengen. Daar deed Mariëtte de mavo, kreeg ze therapie en volgde ze een kantooropleiding. “Acht jaar lang werd Mariëtte elke dag met een taxi heen en weer naar Nijmegen gebracht,” blikt vader Cees terug. Op haar achttiende ging Mariëtte in een woonvorm in Tiel wonen voor mensen met een lichamelijke handicap. “Maar ja, ik vind dat mensen met een lichamelijke beperking ook zelfstandig moeten kunnen wonen, dus na een jaar of tien verhuisde ik naar een flatje. Dat was zo stressvol voor me dat ik na twee maanden al een epileptische aanval kreeg. Dat deed m’n handicap geen goed. Ik merk dat ik met de jaren sowieso achteruit ga, maar door zo’n aanval gaat het extra snel.”

VEILIG GEVOEL

“Mijn grootste zorg is dat het lijkt alsof Mariëtte heel zelfstandig is, maar ze heeft bij 80% van haar activiteiten hulp nodig. Wij zijn bijna elke dag bij haar. Wat als we wegvallen? Wie zorgt er dan voor Mariëtte? Haar zus woont in De Achterhoek, dat is niet bepaald naast de deur. Doordat we altijd erg op elkaar en op Mariëtte gericht zijn geweest, is onze vrienden- en kennissenkring niet zo heel groot,” verzucht Riet. Mariëtte dacht hier ook over na toen ze op De Vier Gravinnen kwam wonen. “Ik huurde mijn

“WIE ZORGT ER VOOR MARIËTTE ALS WIJ ER NIET MEER ZIJN?”

appartement van de woningbouwvereniging en kreeg een paar uur per week ambulante begeleiding. Maar dat was echt niet genoeg meer. M’n zus en ouders hebben veel met me gepraat en uiteindelijk heb ik bij het CIZ een herindicatie aangevraagd. Het bleek inderdaad dat ik veel meer zorg nodig had dan ik op dat moment kreeg. Ik vond dat eerst heel moeilijk. Het was confronterend voor me om het indicatiebesluit te lezen, maar het is wel beter zo. Nu kan ik 24 uur per dag een beroep doen op zorg en dat geeft me een heel veilig gevoel.” Mariëtte woont op de tweede verdieping van De Vier Gravinnen en op de derde verdieping heeft de JP van den Bent stichting appartementen. “Ik sprak wel eens met cliënten en medewerkers en kende ook een woonlocatie van de JP in Tiel, De Bikkelpark. Daar woonden we vroeger vlakbij. Met m’n nieuwe indicatie ben ik naar de JP gegaan en heb ik gevraagd of ze mij wilden ondersteunen. Dat kon en de JP heeft toen ook m’n appartement overgenomen.” Voor Riet en Cees is dit een enorme opluchting. “Te weten dat haar zorg en financiën geregeld zijn, geeft heel veel rust.”

**MOEDER
RIET: “DOOR
EEN KIND
MET EEN
BEPERKING
WORDT
JE EIGEN
WERELD
KLEINER”**

SPIEGEL VOORHOUDEN

Op de derde verdieping zitten Lindy, de persoonlijk begeleider van Mariëtte, assistent begeleider Claudia en nog een paar collega's in overleg. “We ondersteunen Mariëtte nu een jaar,” zegt Lindy. “In overleg met haar en haar omgeving kijken we naar wat ze op een bepaald moment nodig heeft. Dat kan de ene keer iets anders zijn dan een andere keer. We gaan uit van haar persoonlijke situatie.” Er zijn vaste momenten in de week dat Mariëtte sowieso ondersteuning krijgt. Zo is Justin er op maandag. Hij maakt Mariëttes huis schoon. Op vrijdag komt haar begeleider. Afhankelijk van wat er nodig is, gaan ze samen aan de slag: strijken, koken, boodschappen doen of het bed verschonen. Mariëtte is er blij mee: “Ik kan bij allebei mijn verhaal kwijt en dat vind ik heel belangrijk. Ze houden me een spiegel voor als dat nodig is en remmen me af als ik te veel hooi op m'n vork neem.” Een paar maanden geleden kreeg Mariëtte weer een epileptische aanval. “Ze lijken wel wat sneller op elkaar te komen, hè?” zegt Riet. Mariëtte lag een tijd in het ziekenhuis en toen ze weer thuiskwam, was ze vooral 's avonds heel angstig. “Dan komt er tijdelijk elke avond een begeleider langs, al is het maar een kwartiertje. Dat is echt fijn.”

GEREGELD!

Mariëtte krijgt in haar werk ondersteuning van een jobcoach van zorginstelling Syndion. Vroeger werkte ze op een school en bij een bibliotheek, maar dat werd te veel. Sinds een aantal jaar werkt Mariëtte vrijwillig twee middagen per week bij de

patiënteninformatie van het ziekenhuis in Tiel. “Het was altijd al mijn droom om in een ziekenhuis te werken. Nu help ik mensen aan de andere kant van de tafel.” Ook werkt Mariëtte vrijwillig één middag per week op het kantoor van zorgboerderij Thedingsweert. “Daar komt m’n kantooropleiding mooi van pas!” glimlacht ze. Ze rijdt er in een aangepaste auto, die ze met haar ouders deelt, naar toe. In haar vrije tijd is Mariëtte actief in de cliëntenraad van Syndion en bezig om bij de JP een cliëntenraad op te zetten. Ze vindt dat iedereen – ongeacht zijn of haar niveau – een stem moet kunnen laten horen. Op dit moment is alles voor Mariëtte dus goed geregeld en kan ze haar leven leiden zoals ze dat zelf wil. Mariëtte tenslotte: “Ik ben blij dat we met elkaar de laatste jaren deze stappen hebben gezet. Er verandert zoveel in de zorg, daar moet je goed op voorbereid zijn.”

WIE WERKTEN ER MEE AAN DIT VERHAAL?

DE HOOFDPERSOON MARIËTTE VAN BEEM HEEFT HAAR EIGEN VERHAAL KUNNEN VERTELLEN. HAAR MOEDER RIET EN HAAR VADER CEES VULDEN AAN WAAR NODIG EN BELICHTTEN HET VANUIT HUN EIGEN INVALSHOEK. PERSOONLIJK BEGELEIDER LINDY JAGER EN ASSISTENT BEGELEIDER CLAUDIA LE NOBLE LIETEN MARIËTTE HAAR VERHAAL DOEN EN GAVEN TOELICHTING VANUIT HUN VISIE.

ARJAN VAN DER KAMP: IN VRIJHEID VOORUIT GAAN “HIJ MOET ZÉLF DIE DREMPEL OVER STAPPEN”

NA AL DIE JAREN KRIJGT ZE NOG TRANEN IN HAAR OGEN. OOK DE MEDEWERKERS VAN WOONLOCATIE GASTHUYSLAND SLIKKEN EEN BROK IN DE KEEL WEG ALS NELY VAN DER KAMP TERUGGAAT IN DE TIJD. “HET MOMENT, DE PLEK EN VOORAL DE WOORDEN STAAN IN MIJN GEHEUGEN GEGRIFT. INGRID VAN DE JP ZEI TOEN: ‘WE HALEN ARJAN OP. HIJ KAN BIJ ONS KOMEN WONEN. MAAK Z’N APPARTEMENT MAAR KLAAR.’ DIE UITSPRAAK RAAKT ME NA AL DIE JAREN NOG STEEDS.”

Arjan van der Kamp, dertig jaar is hij, derde in de rij uit een Hasselts gezin met zes kinderen. Zijn moeder Nely, zijn vader Jan, zijn broers en zussen dragen hem op handen. “Arjan hoort er altijd bij, zelfs op de trouwdag van onze zoon in Brabant een paar jaar geleden. Dat dát zou kunnen, had ik nooit durven dromen.” Want Arjans leven heeft er niet altijd uitgezien zoals nu. Hij is door diepe dalen gegaan en ook nu is het evenwicht nog steeds kwetsbaar, broos zelfs. Arjan heeft het syndroom van Down. Hij werd geboren in een warm, liefhebbend gezin. Een ieder was realistisch over zijn mogelijkheden, maar ze wilden Arjan zoveel

mogelijk deel laten uitmaken van de familie. En dat lukte ook, tot zijn 23^e jaar. Dan wordt de situatie thuis onhoudbaar, omdat Arjan steeds agressiever wordt, ook naar zichzelf toe. “Daardoor wilde geen enkele zorginstelling hem hebben en 24-uurs begeleiding in huis wilde ik niet. Dan gaat je gezin eraan.”

VEILIGHEID DOOR BEGRENZING

Met Arjan ging het snel bergafwaarts, hij werd steeds angstiger en raakte in een depressie. Uit onmacht nam zijn agressie toe. Hij sloeg zichzelf, zo erg dat hij nu bloemkooloren heeft en dat het

“DICHTBIJ HUIS BLIJVEN ÉN PROFESSIONELE ONDERSTEUNING KRIJGEN”

netvlies van zijn ogen kapot ging. Een psychiatrische instelling nam hem op. Op dat moment was dat de beste oplossing. Arjan isoleerde zichzelf: een capuchon helemaal over zijn gezicht getrokken, een koptelefoon op zijn beschadigde oren. “Arjan had heel veel hinder van lichtflitsen veroorzaakt door zijn kapotgeslagen netvlies. Dat wilde ik voor hem oplossen. Bij mijn andere kinderen zou ik dat ook gedaan hebben,” vertelt Nely. Een operatie volgde in een ziekenhuis in Nijmegen, maar daarna mocht Arjan zichzelf drie maanden niet slaan en dat was lastig ... “Hij kreeg buizen van PVC om z’n armen die z’n ellebogen fixeerden, maar die waren zo hard en Arjan transpireerde er erg onder, dus zijn we op zoek gegaan naar iets anders. We kochten leren kokers met een vachtje erin en ook zulke polsbandjes die we met riemen op zijn rug vast maakten. Van het begin af aan waren deze middelen níet bedoeld om de buitenwereld te beschermen tegen Arjan, ondanks zijn agressieve gedrag, maar om Arjan te beschermen tegen zichzelf, ook al zag het er nog zo naar uit. Arjan zelf leek het niet erg te vinden. Sterker nog, die kokers en riemen gaven hem veiligheid en rust. Hij raakte in paniek als ze af moesten.”

VERTROUWEN IN ELKAAR

Het beeld van Arjan liggend op de grond, gefixeerd en in zichzelf gekeerd op z’n eigen kamer zal persoonlijk begeleider Christien nooit vergeten. “Mijn collega Ingrid en ik zochten hem op in de psychiatrische instelling waar hij verbleef, want Nely had Arjan een aantal jaar daarvoor op de wachtlijst voor een ouderinitiatief van de JP van den Bent stichting in Hasselt gezet. Zo kon hij

dicht bij huis blijven én professionele ondersteuning krijgen, maar Nely dacht dat hij door de veranderde situatie niet meer in Hasselt zou kunnen wonen.” Locatiecoördinator Ingrid dacht daar anders over dan Nely: “Ik probeer altijd te kijken naar wat een mens nodig heeft en dát realiseren we dan. Ik was ervan overtuigd dat we Arjans situatie konden verbeteren. Daar kwam indertijd mijn opmerking ‘we halen ‘m op’ vandaan. Het was een spannende tijd, want de locatie was in het voorjaar van 2010 gestart: een nieuw team met twaalf nieuwe cliënten, onder wie één Arjan. We hebben met elkaar zijn komst voorbereid. Beeld voor beeld keken we films af om Arjans gedrag te leren kennen, want daarmee laat hij veel zien. Het was heel belangrijk dat het team erachter stond en dat de teamleden elkaar vertrouwden, want makkelijk zou het niet worden. Maar daar is wel die passie begonnen: er met elkaar voor zorgen dat het bestaan van Arjan weer menswaardig zou worden.” Het was pittig om met Arjans angsten en agressie om te gaan. Christien vertelt: “Begeleiders droegen een speciale Arjan-trui, want hij trok je kleding kapot. Door veel structuur, regelmaat en uiterst voorspelbaar gedrag

“ARJAN HEEFT IN IEDEREEN IETS LOSGEMAAKT”

opende Arjan zijn wereld beetje bij beetje voor ons, al weet ik niet of we het gered hadden zonder de openheid en het meedenken van Nely. De samenwerking tussen ouders en team is onontbeerlijk.”

OP DEZE WERELD

“Op een gegeven moment was het tijd om de kokers en riemen af te doen, want Arjan kon zoveel zelf. De fixatie belemmerde hem. Maar ja, Arjan wilde ze liever omhouden. We zijn begonnen met één arm en met zijn vrije hand zorgden we dat hij een positieve ervaring had, bijvoorbeeld een koek eten of limonade drinken. Als hij zichzelf sloeg, deden we de fixatie niet om, want we wilden hem niet leren: als je jezelf slaat, krijg je de veiligheid van de kokers. We wilden hem juist leren dat hij een activiteit met z’n handen ook positief kon afronden. Zo gingen we stap voor stap verder,” blikt Ingrid terug. Christien voegt toe: “We zijn een keer twee uur bezig geweest om Arjan in bad te laten

WAT IS EEN OUDERINITIATIEF?

EEN GROEP OUDERS ZOEKT MET ELKAAR ONDERSTEUNING VOOR HUN KINDEREN. GEZAMENLIJK ZOEKEN ZE NAAR DE JUISTE PLEK, WOONRUIMTE EN BEGELEIDING. DE JP KAN VOOR DE BEGELEIDING ZORGEN.

“ELKE STAP DIE HIJ ZET, IS EEN FEESTJE”

gaan zonder fixatie. Hij houdt erg van badderen, maar durfde niet zonder zijn fixerende bescherming. Maar hij moest zelf de drempel overstappen, die ervaring moest positief en van hemzelf zijn.” Begin 2012 werd besloten dat de fixatie de deur uit ging. Ingrid: “Wij moesten die stap maken, want Arjan zou het zelf niet doen.” Nely en een begeleider hebben alle riemen en kokers – zichtbaar voor Arjan – in een vuilniszak gedaan. Nely: “We waren heel duidelijk tegen hem: ‘Nu komt het niet meer terug, want je hebt het niet meer nodig. Je kunt het zelf.’ Arjan was even heel boos, hij begreep goed wat het betekende.” Nu, twee jaar later, is zelfs zijn medicatie terugschroefd en merken mensen om hem heen dat Arjan opener wordt. “Er komt een andere Arjan tevoorschijn. Hij is nu volledig op deze wereld.”

IETS LOSMAKEN IN MENSEN

De wereld van Arjan wordt heel voorzichtig en in kleine stapjes steeds groter. Hij gaat met een taxibusje vier keer per week naar een dagbesteding. Ook daar is van tevoren alles doorgesproken, zodat het bekend en voorspelbaar is. “Als Arjan weer zo’n stap heeft gezet, dan zie je dat het ook meerwaarde voor hem heeft. Daarom doen we het. Elke stap die hij zet, is een feestje,” vertelt

Christien. Nely is dankbaar dat er mensen zijn die oog voor Arjan hebben en steeds zo positief blijven, ondanks de tegenslagen die er ook nog af en toe zijn. Ingrid: “Arjan maakt iets los in mensen, je wilt wat voor hem doen. Het verschil kunnen maken in iemands leven maakt dit werk de moeite waard.” Dan is het tijd voor de lunch: Arjan schuift aan tafel en eet daar met smaak zijn bord leeg. Zijn haren nog nat van het zwemmen, want dat heeft hij vanmorgen met Nely gedaan. “Zwemmen is zijn lust en zijn leven. We hebben dat jaren niet samen kunnen doen, maar nu lukt het weer! Eerst met begeleiding van de JP en nu alleen. Wat een vooruitgang! De oude Arjan komt steeds meer terug.”

WIE WERKTEN ER MEE AAN DIT VERHAAL?

DE VOLGENDE PERSONEN VERTELDEN HET VERHAAL VAN ARJAN: ZIJN MOEDER NELY VAN DER KAMP FIETST BIJNA ELKE DAG NAAR WOONLOCATIE GASTHUYSLAND VAN DE JP VAN DEN BENT STICHTING OM BIJ ARJAN OP BEZOEK TE GAAN. ARJANS PERSOONLIJK BEGELEIDER IS CHRISTIEN VAN DALEN EN DE LOCATIECOÖRDINATOR IS NU IRMA STRIKWERDA. IN DE TIJD DAT ARJAN DAAR KWAM WONEN, WAS INGRID STAM DE LOCATIECOÖRDINATOR.

Achteraan van links naar rechts: Christien van Dalen, Ingrid Stam, Irma Strikwerda en Nely van der Kamp

COLINDA KUIJL: HAAR ZOON IS HAAR ALLES “IK WIL QUINTEN EEN STABIELERE BASIS GEVEN”

OP WEG NAAR HAVENSTAD HARLINGEN BLAAST DE FRISSE NAJAARSWIND DE DONKERE WOLKENLUCHT SCHOON. VOORZICHTIG PIEPT EEN WATERIG ZONNETJE ACHTER DE WOLKENSLUIERS VANDAAN. MEEUWEN SCHEREN KRIJSEND BOVEN DE VISSERSBOTEN DIE VOOR HET DONKER WORDT DE HAVEN BINNENVAREN. DIT IS NU DE WERELD VAN COLINDA KUIJL EN HAAR DRIEJARIGE OOGAPPEL QUINTEN. JE ZOU KUNNEN ZEGGEN DAT DIT BEELD SYMBOOL STAAT VOOR HUN TURBULENTE LEVEN.

Lopend door het uitgestrekte Friese landschap vertelt de nog jonge Colinda haar levensverhaal. Eigenlijk is het niet te doen om het in een korte tijd te bespreken, maar ze doet een dappere poging. Nee, Colinda heeft geen makkelijk leven gehad, ook al is ze pas 23 jaar. “Het is klote geweest, echt waar. Daar kun je van balen, maar daar schiet je niks mee op. Ik weet hoe het níet moet. De voorbeelden die ik gekregen heb, wil ik niet volgen. Maar het heeft me ook sterker gemaakt.” Haar lichte accent en woordkeuze kunnen niet altijd verhullen waar ze vandaan komt en dat vindt ze ook niet erg. Colinda groeide

op in een woonwagenkamp in Overijssel. “Ja, daar werkt het anders dan in de burgermaatschappij. Vrouwen maken het huis schoon en zorgen voor de kinderen. Zo ging dat bij ons thuis ook. Alleen stond ik als vierjarig meisje al frikadellen te bakken voor mijn zusje en broertje, want anders was er geen eten.” Niet lang daarna werd Colinda door de Kinderbescherming uit huis geplaatst. Weg van haar ouders, zusje en broertje, weg van het leven dat ze kende. Ze vat de periode daarna geroutineerd, zakelijk zelfs, samen. “Van m’n vierde tot m’n negentiende ging ik van instelling naar instelling, van pleeghuis naar pleeghuis.

Nergens bleef ik lang, ik vond geen veilige plek.” Colinda woonde op straat als dat nodig was, was nergens bang voor, redde zich met haar grote mond en soms met haar vuisten. “Natuurlijk waren er drugs, een jointje, XTC en van een beetje cocaïne was ik ook niet vies. Ik dealde. Ja, je moet toch wat?” Maar toen kwam die gebeurtenis die haar leven radicaal veranderde ...

ALTIJD BIJ ELKAAR

“Ik had steeds zo’n buikpijn, maar besteedde er weinig aandacht aan. De huisarts dacht aan blaasontsteking, maar het ging maar niet over. In het ziekenhuis maakten ze een echo van m’n buik. Je raadt het zeker al, ik was zwanger. Op het moment dat ze erachter kwamen al zes maanden ... Wat ik toen voelde? Weet ik veel, joh. Weet je, drugs maken alles zachter. Ik wist wél dat dit het moment was om te veranderen. Ik ben in één keer gestopt met al die shit. Dat moest ook wel, want anders was Quinten er nu niet meer geweest. Ik zou een tweeling krijgen, maar één van de kindjes was al overleden toen ze ontdekten dat ik zwanger was. Ze hoorden geen hartje meer. Het plan was om met behulp van weeënopwekkers het overleden kindje geboren te laten worden. Daarna kreeg ik direct weeënremmers, zodat Quinten nog even zou blijven zitten, maar zo ging het niet ... Twee dagen na de ingreep werd ook Quinten geboren, zo’n beetje twee maanden te vroeg. Hij moest daarom direct van me weg. Met de helikopter ging ‘ie naar het ziekenhuis in Groningen en ondertussen kicke ik af. Veel mensen geloofden niet dat ik het zou kunnen, maar ik was vastbesloten. En het is me gelukt! Ik gebruik nu helemaal niks meer.

**“IK KAN HIER HET VERLEDEN
ACHTER ME LATEN EN EEN
NIEUWE START MAKEN”**

“DRUGS MAKEN ALLES ZACHTER”

Heel af en toe drink ik een glaasje alcohol, maar alleen als Quinten er niet is, want hij is het allerbelangrijkste voor me. We zijn eigenlijk altijd bij elkaar. Nu hij drie is, gaat 'ie wat vaker naar de peuterspeelzaal. Hij vindt het daar leuk, ook om met de andere kindjes te spelen. In de tijd dat hij weg is, werk ik op een manege en ik wil misschien m'n opleiding weer oppakken. Ik heb Zorg & Welzijn gedaan. De begeleiding zoekt uit of ik misschien in een verzorgingshuis kan helpen. Stilzitten kan ik niet, hoor.”

NIEUWE START MAKEN

Na intensieve maanden voor de jonge moeder en haar kind – “Ik wist wel dat ik kinderen wilde, maar dat ik zo jong zou zijn, was niet echt het plan” – kwamen Colinda en Quinten in een Moeder- en kindhuis terecht. “Daar moest ik bewijzen dat ik een goede moeder ben,” zegt Colinda, terwijl ze de deur van haar huis opent. “Ik wil Quinten een goede jeugd geven, beter en stabielere dan ik zelf heb gehad. We zijn goed op weg, want hier in Harlingen ben ik thuisgekomen, maar eerlijk is eerlijk, in z'n jonge leventje heeft Quinten al acht verschillende huizen gehad. Ik weet het, da's geen ideale start ...” Na het Moeder- en kindhuis kwamen Colinda en Quinten op een woonlocatie van de JP in Deventer terecht, daarna woonden ze bij de vader van Quinten, toen die relatie uitging bij zijn zus in Friesland, vervolgens in een kortverblijfshuis in Friesland en nu dus in Harlingen. “Dit huis huur ik zelf en ik krijg ondersteuning van de JP. Als ik wil, kunnen Quinten en ik hier altijd blijven. Dit is m'n eerste, echte vaste stek. We moeten maar zien of het me lukt om hier te blijven, want ik ben en blijf een reiziger ...

Maar het voelt goed om hier een nieuwe start te kunnen maken. Niemand die me kent, geen ‘vrienden’ die me het verkeerde pad op kunnen sturen.” Voor Quinten is het goed in Harlingen en dat telt zwaar voor Colinda. Quinten gaat hier naar school en heeft z’n eigen vriendjes. Sterker nog, hij praat zelfs Fries. Op de vraag waar de boot ligt, antwoordt hij triomfantelijk vanonder de tafel, zijn favoriete plek: “In het wetter!” De relatie met haar ouders verbetert heel langzaam vertelt Colinda als ze een slok koffie neemt: “Voor mij hoeft het niet meer, maar een opa en oma zijn wel goed voor Quin.”

EEN THUIS BIEDEN

Anja is locatiecoördinator van de woonlocatie waar Colinda woont. Ze herkent haar verhaal direct. “Het moederschap is belangrijk voor Colinda. Wij ondersteunen haar daarbij. Wat we met elkaar willen bereiken, is Colinda hier een thuis bieden waar ze zich veilig voelt. We willen haar en Quinten tot bloei laten komen.” Twee keer per dag stapt één van de begeleiders bij Colinda binnen, ’s ochtends voor Quinten en ’s avonds voor Colinda zelf. “Het is fijn dat ze er zijn,” vindt Colinda. “En als het nodig is, loop ik even naar het kantoor.” Anja: “Het is de kunst om er steeds, maar niet al te nadrukkelijk, voor Colinda te zijn. Er zijn twee persoonlijk begeleiders die contact met haar houden. Op die manier blijven we steeds met elkaar in gesprek, ook als de adviezen die we geven moeilijk zijn. Zo is nu bijvoorbeeld afgesproken dat Colinda’s nieuwe vriend – die in

een kortverblijfhuis woont – eens in de twee weken een weekend langskomt. Op die manier kan Colinda zich echt op de opvoeding van Quinten blijven richten.” Colinda is gelukkig nu, maar natuurlijk zijn er ook toekomstdromen. “Wie weet, woon ik over een paar jaar helemaal zelfstandig en heeft Quinten een broertje of zusje. Ik blijf wel in Friesland, hoor. Lekker rustig. Als je me drie jaar geleden had gezegd dat ik nu hier zou wonen, had ik je voor gek verklaard. Toen wilde ik hier nog niet dood gevonden worden. Moet je me nu zien! Maar nu ga ik, want ik moet naar de dierenwinkel. Quinten krijgt morgen een hamster van me.”

WIE WERKTEN ER MEE AAN DIT VERHAAL?

TIJDENS EEN RUSTIGE WANDELING VAN HAAR SPIKSPLINTERNIEUWE HUIS NAAR DE EINDELOZE WADDENZEE VERTELDE COLINDA KUIJL HAAR VERHAAL. KLEINE QUINTEN, DIE HALF NOVEMBER DRIE JAAR WERD, KWEBBELDE ER ONDERWEG LUSTIG OP LOS. ANJA VEERSMA, LOCATIECOÖRDINATOR VAN DE WOONLOCATIE IN HARLINGEN, VERTELDE HOE DE JP VAN DEN BENT STICHTING COLINDA ONDERSTEUNT.

“DE KUNST IS OM ER STEEDS, MAAR NIET TE NADRUKKELIJK, VOOR COLINDA TE ZIJN”

MARINUS KRIJT: HET LEVEN NEMEN ZOALS HET KOMT “EEN OUDE BOOM MOET JE NIET VERPLAATSEN”

GENIETEN, DAT DOET 'IE. VAN EEN LEKKERE ZOETE KOP KOFFIE BIJVOORBEELD, EEN GROTE STROOPWAFEL OF EEN PAAR VAN DIE KNAPPERIGE BOKKENPOOTJES. “JA, JA ... DAAR ZOU IK ER NOG WEL ÉÉN VAN LUSTEN,” MURMELT MARINUS MET EEN ZACHTE GLIMLACH, TERWIJL HIJ NET HET LAATSTE STUKJE VAN HET KOEKJE IN Z'N MOND STEEKT.

Die Marinus ... Hij hapt wat koekjes weg bij de koffie. Van lekker eten zie je hem met al z'n zintuigen genieten. Vooral van zoetheid, want Marinus blijkt een echte zoetekauw. Het is prachtig om te zien ... Nog een bokkenpootje dan maar, want wie kan een bijna 100-jarige man weerstaan? Veel mensen hebben Marinus in hun hart gesloten. Dat blijkt ook wel uit het aantal personen dat speciaal voor hem gekomen is. We zitten gezamenlijk aan de keukentafel om verhalen met en

“ALLEEN BEN JE OOK MAAR ALLEEN”

Links Marinus Krijt en rechts Joanne Straalman

over Marinus te vertellen. En de hoofdpersoon zelf? Marinus gaat stoïcijns zijn eigen gang. Hij stieft heen en weer tussen keukentafel en slaapkamer. Om het kwartier bijna kruipt ‘ie lekker in z’n warme bed, het dekbed hoog opgetrokken over z’n magere schouders. “Nog even instoppen daar bij m’n rug. Kep ‘t ‘n bietje kold.” Nu Marinus ouder is, heeft hij het ook sneller koud. Een warme onderbroek, lange winterjas en pet behoren tot zijn basisuitrusting. Een washandje fungeert vandaag als zakdoek, want met dit koude weer wordt de gevoelige neus nog vaker dan normaal droog gedept.

KWETSBAAR DOOR OPENHEID

De wieg van Marinus stond bijna honderd jaar geleden in het landelijke Wesepe. Op 10 maart 1917 werd Marinus Krijt geboren als zoon van een ‘grote boer’, zoals hij het zelf omschrijft. Jaren werkte Marinus als boerenknecht op verschillende boerderijen in de omgeving. Ondanks zijn beperking moest hij – aan de vooravond van de Tweede Wereldoorlog – gaan vechten op de Grebbeberg. Op de vijand schieten deed hij niet ... Hij schoot liever in de lucht. Op een dag viel Marinus in het prikkeldraad. Sinds die tijd ‘siet’ een litteken zijn hand. En na al die jaren doet het nog steeds af en toe pijn ... De gebeurtenissen daar op de Grebbeberg hebben hun sporen achtergelaten op het oude lijf, lichamelijk en emotioneel. “Marinus leeft in het verleden,” vertelt zijn buurman Jos. “Als hij begint te praten, stelt hij zich kwetsbaar op, want iedereen die met ‘m aan de praat raakt, komt van alles te weten over vroeger. Hij is heel open.” En dat klopt,

want na pakweg een kwartier al weten we dat Marinus in zijn leven met twee knappe meisjes verkering heeft gehad, maar geen van beiden werd uiteindelijk zijn vrouw. Zijn leven lang bleef Marinus alleen, al nam zijn zorgzame moeder een belangrijke plaats in. Zij zorgde ervoor dat Marinus in 1969 als één van de eerste cliënten bij de voorloper van de JP van den Bent stichting kwam wonen en vanaf 1976 een betrokken curator kreeg. “Z’n moeder maakte zich zorgen over wie er voor Marinus zou zorgen als zij er niet meer zou zijn,” vertelt Marinus’ curator Gertjan. “Het was een hele geruststelling voor haar dat dat in orde was.”

DOOR ANDERMANS OGEN

“In al die jaren dat ik Marinus ken, heb ik steeds geprobeerd om de wereld door zijn ogen te bekijken,” vertelt Wil. Wil was jaren de persoonlijk begeleider van Marinus en kent hem door en door. De mannen hebben heel wat meegemaakt samen, al herkent Marinus Wil nu niet meer. “Ik heb samen met Marinus een tocht door zijn verleden gemaakt. Zo bezochten we in Duitsland de burcht in Herstelle, een plaatsje aan de Weser. De grootmoeder van Marinus werkte daar. Elke dag beklom zij de honderd treden. Om Marinus daar jaren later te zien lopen, was heel bijzonder.” Wil en Marinus maakten samen een film om die reis vast te leggen. En toen Marinus negentig werd, gingen cliënten en medewerkers samen met hem in een bus langs voor Marinus belangrijke plekken. “Daar was ‘ie helemaal vol van,” herinnert Marieke zich. Zij kent Marinus nu al meer dan tien jaar. Als 21-jarige wilde ze iets voor anderen doen en kwam via

“LEVEN IN HET VERLEDEN”

de Vrijwilligerscentrale op het pad van Marinus. “We maakten vaak uitstapjes met elkaar. Nu dat door Marinus’ leeftijd wat lastiger wordt, nemen we ‘m nog wel eens mee uit eten naar een pannenkoekenhuis, want ook van pannenkoeken krijgt hij niet gauw genoeg!” Inmiddels is Marieke getrouwd en heeft ze twee kinderen die ook graag naar Marinus toe gaan. “Mijn naam onthoudt hij niet altijd meer,” zegt Marieke lachend. “Maar de naam van mijn man Joris en de herinneringen aan de bezoeken van de kinderen vergeet hij niet. Net als de plekken in Wesepe die belangrijk voor hem zijn. Die staan in z’n geheugen gegrift.”

ONTROEREND TAFEREEL

Sinds een aantal jaar is Joanne de persoonlijk begeleider van Marinus. Samen met haar collega’s wil ze Marinus een goede oude dag op een voor hem bekende plek geven. En dat doet ze met liefde. “Een oude boom moet je niet meer willen verplaatsen. Marinus is hier op de woonlocatie in Deventer zo gewend. Als hij op deze leeftijd nog moet verhuizen, zou dat niet goed gaan. Hij is lichamelijk gezond, dus waarom zouden we dat doen? Hier woont hij met zijn twee huisgenoten – Frits en Willem – en ze hebben het goed samen. Marinus zegt wel eens: ‘Met anderen erbij is het wel gezellig, anders ben je ook maar alleen.’ Als begeleiders doen we erg veel voor Marinus, maar dat is het meer dan waard.” Marinus is weer toe aan een dutje. Plots staat hij op en schuifelt richting slaapkamer. “Als je het hem vraagt, speelt hij vast op z’n mondharmonica voor je.” In zijn slaapkamer, op de rand van zijn donkerbruine ledikant,

“DE WERELD BEKIJKEN DOOR DE OGEN VAN DE ANDER”

speelt zich een ontroerend tafereel af. Joanne geeft Marinus zijn mondharmonica, want echt goed ziet hij niet meer. Ze vraagt of Marinus wat voor ons wil spelen. Hij denkt even na, de ogen half gesloten, het voorhoofd licht gefronst. Dan zet hij de harmonica aan z'n mond en uit het niets vullen de zuivere klanken van 'My Bonny is over the ocean' de ruimte. Geen noot is ernaast, geen hapering in zijn ademhaling. Marinus speelt vol overgave en laat ons van zijn muziek meegenieten. Een wonderschoon moment ...

WIE WERKTEN ER MEE AAN DIT VERHAAL?

ZIJN PERSOONLIJK BEGELEIDER JOANNE STRAALMAN HEEFT BIJNA DAGELIJKS CONTACT MET DE HOOFDPERSOON VAN DIT VERHAAL, MARINUS KRIJT. WIL SCHUILING IS MARINUS' VROEGERE PERSOONLIJK BEGELEIDER EN OOK HIJ VOELT ZICH NA AL DIE JAREN NOG STEEDS MET HEM VERBONDEN. MARIEKE SCHEPPERS IS VRIJWILLIGER EN GAAT ZO NU EN DAN MET MARINUS OP PAD. BUURMAN JOS STURKENBOOM EN ZIJN VROUW NEMEN MARINUS MEE UIT WANDELEN EN SPELEN AF EN TOE EEN SPEL MET HEM EN ZIJN HUISGENOTEN. FRITS DINKLO EN WILLEM BIJMA WONEN MET MARINUS IN ÉÉN HUIS. ZE DELEN DE WOONKAMER EN IEDER HEEFT EEN EIGEN SLAAPKAMER. EN TENSLOTTE IS ER CURATOR GERTJAN PLATVOET DIE DE (FINANCIËLE) ZAKEN VAN MARINUS BEHARTIGT.

SAIRA MARTIS: ÉÉN BEEN IN NEDERLAND, ÉÉN BEEN OP BONAIRE “DIE PAAR UUR PER WEEK ONDERSTEUNING MAKEN HET VERSCHIL”

MET EEN AFWACHTENDE BLIK OPENT DE 61-JARIGE SAIRA MARTIS DE DEUR. HAAR GEZICHT OPENT ZICH ALS ZE ZIET DAT HET ‘GOED VOLK’ IS. ZE LACHT VERLEGEN. HET IS AANGENAAM WARM IN DE WOONKAMER VAN HAAR FLAT, WAAR DOROTHY, ÉÉN VAN HAAR BESTE VRIENDINNEN, EN MARIËLLE, HAAR PERSOONLIJK BEGELEIDER VAN DE JP, AAN DE EETTAfel ZITTEN. VANAF DAAR IS HET UITZICHT OP APELDOORN PRACHTIG. “JA, IK KIJK GRAAG NAAR BUITEN,” ZEGT SAIRA ZACHT.

Zo’n vijftien jaar geleden alweer waagde Saira de grote oversteek: samen met haar toen twintigjarige zoon Jumiro vertrok ze vanaf het warme Bonaire naar Nederland. “Hier heeft Jumiro meer mogelijkheden. Hij heeft het syndroom van Down. In Nederland krijgt hij betere ondersteuning. Daarom kwam ik hierheen.” Het was een hele stap voor deze dappere vrouw, want ze liet haar twee andere kinderen, Sairo en Milicent, haar oude moeder en

haar vijftien broers en zusters achter op het tropische eiland. In Nederland werden Saira en Jumiro verwelkomd door de familie Dall. Dorothy en haar moeder Jolanda vertrokken 27 jaar geleden al vanaf Curaçao naar Nederland. “Toen Saira en Jumiro in Apeldoorn kwamen, woonden we samen in één huis. Eén grote Antilliaanse familie. Natuurlijk was het een drukte van belang, maar het was erg gezellig! Antilliaans koken, zitten, praten.

Links Dorothy Dall en rechts Saira Martis

Links Saira Martis en rechts Mariëlle Visée

Iedereen bij elkaar,” vertelt Dorothy, terwijl ze haar woorden ondersteunt met expressieve handgebaren. Jumiro ging al snel af en toe logeren bij de JP van den Bent stichting in Ugchelen en zo leerde ook Saira de JP kennen. “Nu woont Jumiro bij de JP. Het is twintig minuten lopen vanaf mijn huis. Soms ga ik er lopend heen,” zegt Saira. “Ik ben wel eens verdrietig, want ik ben nu vaak alleen.” “Maar wij Antillianen vinden dat een man zijn eigen sleutel moet hebben,” vult Dorothy rap en breed lachend aan. “Jumiro is erg gelukkig daar, maar voor Saira is het moeilijk.”

STAPPEN ZETTEN

Sinds een jaar of vijf komt Mariëlle een paar uur per week bij Saira. “Ik kende Saira vanuit Ugchelen toen Jumiro daar logeerde. Nu ondersteun ik haar. Om haar leven te kunnen leiden, heeft ze op sommige vlakken ondersteuning nodig. Ik leg haar dingen uit en ga met haar mee naar afspraken.” Saira vertelt wat Mariëlle voor haar doet: “We gaan samen de post lezen, boodschappen doen of koken.” Mariëlle lacht: “Samen hebben we Hollandse groenten ontdekt, want die kende Saira niet. Boerenkool, zuurkool, spruitjes ...” Dorothy roept snel: “Wij eten eigenlijk alleen Antilliaans! Rijst met kip en soms boontjes.” Met een tevreden gezicht leunt ze achterover: “Maar Mariëlle kan geen Antilliaans eten koken, hoor!” Toen Mariëlle nog niet bij Saira over de vloer kwam, was Saira veel bij Dorothy of Jolanda in huis. “Antillianen zijn anders dan Nederlanders. Ze drinken niet zo makkelijk een kop koffie met

anderen en ze knopen geen praatje aan. Dat doe je niet als je niet ‘met elkaar gewoon bent’. Je gaat om met de mensen die je kent,” legt Dorothy uit. “Ik wil Saira helpen, maar ik heb ook mijn eigen zorgen: m’n zoon, m’n werk, m’n moeder die steeds ouder wordt. Dat is niet altijd te combineren.” Mariëlle bereidt Saira voor op een huisarts- of tandartsbezoek of een ondersteuningsplanbespreking van Jumiro. Vaak gaat ze ook mee. Mariëlle: “Ik geef Saira handvatten om zelf letterlijk en figuurlijk stappen te kunnen zetten, want dat is moeilijk voor haar.”

INDIVIDUELE BENADERING

Precies daar zit de kern van het probleem ... Saira gaat niet gauw alleen naar buiten, zeker niet naar plekken die ze niet kent. En ze gaat al helemaal niet alleen op iets nieuws af. Saira: “Dan krijg ik paniekaanvallen en val ik flauw.” Nu de ambulante ondersteuning anders ingericht gaat worden, maakt dat Saira erg onzeker en verdrietig. “Een paar weken geleden was ik bij een keukentafelgesprek tussen iemand van de gemeente en Saira,” vertelt Mariëlle. “Het advies voor Saira was om vanaf

“MARIËLLE MOETEN MISSEN, MAAKT ME ONZEKER EN VERDRIETIG”

2015 naar het Steunpunt hier in de buurt te gaan. Daar kunnen mensen dan samen de post doornemen of hun financiële vragen kwijt. Of ik dan nog bij Saira kan komen? Dat is nu nog niet bekend.” Saira slaat haar ogen neer en antwoordt zachtjes op de vraag hoe het nu met haar gaat: “Niet zo goed ...” “Als ik zou kunnen, zou ik Saira naar het Steunpunt sleuren, maar dat gaat niet. Ze durft het niet,” zegt Dorothy. “Het zou misschien alleen lukken als er daar iemand is die ze kent en met wie ze een klik heeft, maar Saira moet de stap zelf zetten. Zoals het nu gaat, is het goed. Mariëlle ondersteunt Saira professioneel, mijn moeder en ik doen wat en ook mijn broer Andy helpt Saira als dat nodig is. Mijn moeder en ik zijn voor de leuke dingen en Andy is er voor het serieuze werk,” lacht Dorothy. Zo gaat het steeds in het gesprek met de drie vrouwen: vrolijk gelach wisselt serieuze onderwerpen af. Mariëlle vult aan: “Vanuit de JP werken we heel individueel, op vraag van de cliënt. Iedereen heeft andere vragen, wensen en behoeften. Cliënten hebben voor deze individuele benadering ‘gevochten’, want jaren geleden was het groepsgericht werken nog veel normaler. Het voelt onwennig om dat weer deels op te geven.”

KLEINE VERANDERINGEN

Dit dilemma is nog niet één, twee, drie opgelost en het maakt een aantal hoofdrolspelers uit dit verhaal er niet geruster op: Saira is bang dat ze Mariëlle kwijtraakt, Dorothy ziet ertegenop om alle zorg voor Saira op zich te moeten nemen en Mariëlle voorziet dat de stapjes – hoe klein ook – die ze met Saira gezet

“DE STAP NAAR HET STEUNPUNT MOET ZE WEL DURVEN ZETTEN”

A photograph of two women walking towards the camera on a paved path in a park. The woman on the left is wearing a black quilted jacket with a fur collar and light-colored trousers. The woman on the right is wearing a black jacket over a white and grey striped shirt, a black scarf, and dark trousers. They are both smiling. The path is covered with fallen yellow and orange leaves. In the background, there are trees with autumn foliage and a grassy area.

“ZOALS HET NU GAAT, IS HET GOED”

heeft weer teniet worden gedaan. “In de vijf jaar die ik haar nu ondersteun, heb ik haar zien veranderen van een verlegen vrouw die bijna alleen maar naar de grond keek naar een vrouw die – met wat hulp – toch heel voorzichtig nieuwe dingen oppakt.” Met veel plezier werkt Saira bij de Felua-groep. Ze pakt er chocolade en onderdelen voor wasmachines in. Het werk geeft haar structuur en ze vindt het fijn om zich nuttig te maken. Maar wat gaat er gebeuren als ze over een aantal jaar met pensioen gaat? Ook dat is een vraag waar nog geen antwoord op is. Saira sluit rustig, maar vastbesloten af: “Misschien moet ik dan langer op Bonaire blijven als ik daar in de winter naar toe ga, maar ik wil altijd weer terug naar Nederland, naar Jumiro. Hij wil hier nooit meer weg en ik dus ook niet.” Zo staat Saira met één been op Bonaire en met één been in Nederland. Twee verschillende landen, twee verschillende culturen, maar wel verenigd in één persoon. De toekomst zal Saira – hopelijk – raad geven.

WIE WERKTEN ER MEE AAN DIT VERHAAL?

SAIRA MARTIS KON HAAR VERHAAL VERTELLEN MET HULP VAN HAAR GOEDE VRIENDIN DOROTHY DALL EN MARIËLLE VISÉE, HAAR PERSOONLIJK BEGELEIDER VAN DE JP VAN DEN BENT STICHTING. SAMEN WAREN ZE IN STAAT OM TOT DE KERN VAN HET DILEMMA TE KOMEN.

ROBIN HERMINK: MOGELIJKHEDEN ZIEN IN BEPERKINGEN

“IK WIL ZÉLF BESLISSSEN NAAR WELKE DAGBESTEDING IK GA”

“IK BEN ROBIN HERMINK, IK BEN DERTIG JAAR EN IK KOM UIT ENSCHEDE. IK KOM UIT EEN GEZIN VAN VADER, MOEDER EN EEN JONGERE BROER. MIJN HOBBY’S ZIJN MUZIEK, COMPUTEREN, OUWEHOEREN, MET MOOI WEER IN MIJN ROLSTOEL RIJDEN EN MIJN TELEVISIE.” DE STEM VAN DE SPRAAKCOMPUTER KLINT DOOR DE GEZELLIGE EN MODERNE WOONKAMER VAN ROBIN ALS HIJ MET Z’N HAND HET RODE POKJE OP Z’N ROLSTOEL BEDIENT.

Voor zijn moeder Anja en locatiecoördinator Monique van woonlocatie ‘t Winlo in Losser is de stem van de spraakcomputer de normaalste zaak van de wereld, maar voor anderen is het best even wennen. Robin manoeuvreert

intussen in zijn rolstoel handig door zijn appartement. Zelf kan hij niet praten, dat doet de computer voor hem, maar hij kan heel goed duidelijk maken als hij het ergens mee eens is of juist niet. “Robin en zijn jongere broer Colin zijn twee handen op één buik,” vertelt Anja. “Ze zien elkaar vaak en Robin gaat ook mee op pad. Ze zijn nu bezig met de voorbereidingen voor carnaval. Robin heeft bedacht dat hij als bruid verkleed wil. Hij regelt alles zelf.” Als je Robin zo ziet, kun je als buitenstaander snel op het verkeerde been gezet worden. Door zijn ernstige meervoudige beperking, waardoor hij niet kan praten, kun je té snel de conclusie trekken dat hij een laag IQ

“REGELS MOGEN NIET BELANGRIJKER ZIJN DAN MENSEN”

Robin op zijn favoriete plek in de omgeving van Losser: natuurgebied De Zandbergen. De fotograaf ging met hem op pad en liet Robin zelf bepalen waar hij op de foto wilde. Een fikse tocht volgde, waarbij Robin in het voordeel was in zijn rolstoel!

Robin voor zijn appartement. Op de achtergrond zijn moeder Anja Hermink en locatiecoördinator Monique Bruins.

heeft. Maar dat is geenszins het geval! Onder de lichamelijke ongemakken gaat een scherpe geest schuil, die heel goed weet wat hij wel en niet wil. Robin: “Ik ben een ondernemend iemand en ik zit nu bijvoorbeeld in de bewonersraad van ‘t Winlo. Als ik iets onderneem, dan leer ik. En dat vind ik hartstikke leuk.”

REGELS BELANGRIJKER DAN MENSEN

In de zomer van 2014 verhuisde Robin naar het landelijke Losser. “Hiervoor woonde ik in Enschede. Daar voelde ik mij niet altijd op m’n plek. De regels waren er soms belangrijker dan de bewoners en de deuren van de kantoren waren vaak dicht. Een vriendinnetje van mij uit Haaksbergen ging bij de JP van den Bent stichting wonen. Toen heb ik de JP ontdekt, want ik vond het er direct al gaaf. De JP was echt mijn woonwens: op mezelf wonen in het centrum van Losser.” Robin voelt zich nu helemaal thuis, maar door de verhuizing heeft hij wel wat moeten inleveren: z’n werk. En dat is een bittere pil, want Robin is graag nuttig bezig. Toen hij nog in Enschede woonde, werkte hij als grafisch ontwerper op een dagbesteding in Hengelo. “Daar zat ik écht op mijn plek,” klinkt het uit de computer van Robin. “Ik hoop dat ik daar weer naar terug mag.” Wat is er nu

“ALS IK IETS DOE, DAN LEER IK!”

precies gebeurd? Monique en Anja leggen het uit. “Robin had een werkplek in Hengelo, terwijl hij in Enschede woonde. Omdat dat volgens de wetgeving een paar kilometer te ver weg was, moest hij daar stoppen. Robin kreeg een nieuwe plek in Enschede, maar daar kon hij niet doen wat hij het liefste doet én waar hij goed in is: grafisch ontwerpen. Nu Robin in Losser woont, mag hij weer niet in Enschede blijven, want elke gemeente is verplicht om cliënten in de eigen gemeente naar een werkplek te laten gaan. Voor Robin is hier in Losser geen geschikte plek: er is alleen iets voor mensen met een verstandelijke beperking of voor ouderen met dementie.” Robin voegt toe: “Ik hoop dat ik van de gemeente Losser weer terug mag naar Hengelo. Dat is mijn droom.”

KIJKEN NAAR DE TOEKOMST

Het ontbreken van een goede werkplek is een hele worsteling voor Robin, want nu zit hij dus noodgedwongen thuis. Zijn persoonlijk begeleider Anneke legt uit: “Robin wil deelnemen aan de maatschappij, dus een passende werkplek is belangrijk voor hem. Om aandacht te vragen voor zijn situatie kwam Robin op het idee om de burgemeester van Losser uit te nodigen voor een gesprek. Samen met een begeleider van de JP schreef hij een brief en die heeft Robin via Facebook op een zaterdagavond aan de burgemeester verstuurd. Direct na het weekend was er al een reactie dat de burgemeester graag eens met Robin van gedachten wilde wisselen. En dat hebben ze gedaan, want aan het eind van diezelfde week kwam de burgemeester al naar ‘t Winlo.” Wat volgde was een goed gesprek, waarin Robin duidelijk aangaf dat

MOEDER ANJA: “ROBIN KAN NIKS EN KAN HEEL VEEL”

hij graag weer aan de slag zou gaan, want de dagen thuis worden nu wel erg lang ... “Na het burgemeestersbezoek heb ik een plan voor de gemeente geschreven, waarin ik nog meer uitleg over Robin en ook over de mogelijkheden van de JP op het gebied van werk en dagbesteding,” vertelt Anneke. “Want het kan toch niet zo zijn dat een jonge vent die aan het werk kan én wil dat door de huidige regelgeving niet mag? Het plan ligt nu bij de wethouder van Losser en Robin en ik hopen dat daar binnenkort een reactie op komt, zodat we verder naar de toekomst kunnen kijken. Robin heeft een positieve persoonlijkheid en hij heeft zijn beperking geaccepteerd. Ik vind het bewonderenswaardig dat hij zo standvastig zijn eigen pad uitzet en de regie houdt.”

TIJD EN RUIMTE

“Bij de JP accepteren ze me zoals ik ben. Ze nemen me serieus als ik iets vraag. Ik bepaal zelf wat er in mijn ondersteuningsplan moet komen,” zegt Robin. “Dat klopt helemaal,” reageert Anneke. “Ik vind het heel belangrijk dat Robin zijn mening geeft. Hij is een volwassen man. Ik heb veel respect voor hem en hoe hij omgaat met zijn situatie. Wat ik bijzonder vind, is dat hij zo geduldig is. Hij geeft mij en andere begeleiders veel tijd en ruimte en leert me om er in het ‘nu’ echt voor hem te zijn. Dat is mooi.” Als moeder Anja terugkijkt op de afgelopen dertig jaar ziet ze vooral een gelukkig gezin. “Niet alles draaide om Robin, al had hij natuurlijk wel veel aandacht nodig. Colin verwoordde dat als kind al prachtig: ‘Nee hoor, mam, Robin krijgt niet méér aandacht. Hij heeft alleen meer verzorging nodig.’ Sommige dingen zijn voor

Colin makkelijker, andere voor Robin. Zo is het nu eenmaal. Ik merk wel dat de huidige tijd Robin erg meezit. Een elektrische rolstoel, computer, internet, Facebook ... Dat was er vroeger niet. Daardoor kan ik ook heel makkelijk contact hebben met Robin. Laatst nog stuurde hij me een berichtje via zijn computer: “Mama, ik ben hier zo gelukkig!” Dat doet je heel veel als moeder. Ik ben blij dat Robin qua wonen hier in Losser zo op z’n plek zit. Nu z’n werk nog.”

WIE WERKTEN ER MEE AAN DIT VERHAAL?

NATUURLIJK ROBIN HERMINK EN ZIJN MOEDER ANJA, MAAR OOK INDIRECT ZIJN VADER GERRIT EN ROBINS JONGERE BROER COLIN. VANUIT DE JP IS ANNEKE JAGER-PLATENKAMP ROBINS PERSOONLIJK BEGELEIDER. LOCATIECOÖRDINATOR MONIQUE BRUINS ONDERHOUDT OOK NAUWE CONTACTEN MET DE FAMILIE HERMINK. QUA WERK EN DAGBESTEDING ZIT ROBIN NU IN EEN ‘VACUÛM’. MET DE MENSEN DIE OM HEM HEEN STAAN, WERKT HIJ AAN EEN OPLOSSING, WAARBIJ HIJ HOOPT DAT DE GEMEENTE LOSSER BINNENKORT DE HELPENDE HAND KAN BIEDEN.

OVER DE JP VAN DEN BENT STICHTING

De JP van den Bent stichting werkt zoveel mogelijk in de lokale omgeving van een persoon. Vaak hebben mensen met een ondersteuningsvraag en de mensen die om hen heen staan enkel contact met de voor hen bekende locatie. En dat is ook precies wat we willen. Dat de JP een grotere organisatie is met zo'n 170 locaties is voor velen in de dagelijkse praktijk niet van belang. Het belangrijkste is dat de ondersteuning die mensen krijgen, aansluit bij de vraag die ze hebben.

Op de volgende pagina's is een overzicht te vinden met daarin kerngegevens en resultaten van de JP van den Bent stichting. Ook is een lijst met gemeenten waarin de JP mensen ondersteunt opgenomen. Het overzicht en de lijst zijn gebaseerd op de gegevens van eind 2014.

JP van den Bent stichting

'WE WERKEN ZOVEEL MOGELIJK IN DE LOKALE OMGEVING VAN DE CLIËNT.'

Aantal cliënten

Aantal medewerkers

'MEDEWERKERS HEBBEN EEN HOGE MATE VAN EIGEN REGIE.'

Wat biedt de JP?

'WAT WE VANDAAG NOG NIET IN HUIS HEBBEN, KAN MORGEN HEEL GEWOON ZIJN.'

170 LOCATIES

Iedere medewerker volgt gemiddeld drie interne trainingen per jaar.

Wonen
Logeren
Kortverblijf
Trainen
Ambulante ondersteuning
Dagactiviteiten en/of werk

'ALLE VORMEN VAN FINANCIERING ZIJN DENKBAAR.'

Opleiding

Medewerkers zijn ons kapitaal, dus we zorgen goed voor hen. We investeren in hun ontwikkeling door training en opleiding.

Op pagina 70 is een overzicht te vinden van de gemeenten waar de JP mensen ondersteunt.

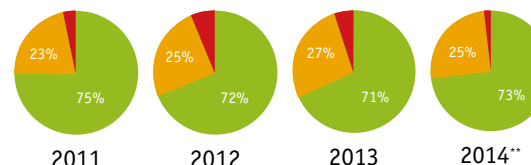
Clënten zijn tevreden*

* Gemiddelde cijfers gebaseerd op de onderwerpen huisvesting, werk/school, vrije tijd, sociale contacten, deelname aan samenleving, verzorging/hygiëne, privacy, eigen mening/keuzevrijheid, ondersteuning, lichamelijk functioneren, administratie, toekomst.

** Op basis van het eerste tot en met het derde kwartaal.

Verwanten zijn tevreden*

* Gebaseerd op de onderwerpen contact, informatie, omgeving en ondersteuning.
** Op basis van het eerste tot en met het derde kwartaal.

Medewerkers zijn tevreden

Effectory, verkiezing beste werkgever (organisaties > 1.000 medewerkers)

5e
2012

2e
2014

HPO

2009 Eerste HPO in care (High Performance Organization)

AAA

2008 Triple A - Benchmark gehandicaptenzorg

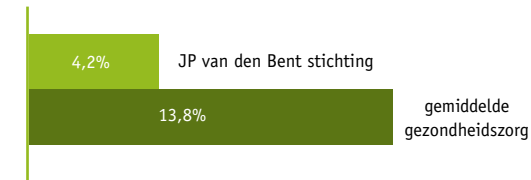

De JP van den Bent stichting is financieel gezond.

'De JP heeft in 2014 met ruim 100 organisaties haar werkwijze en visie gedeeld.'

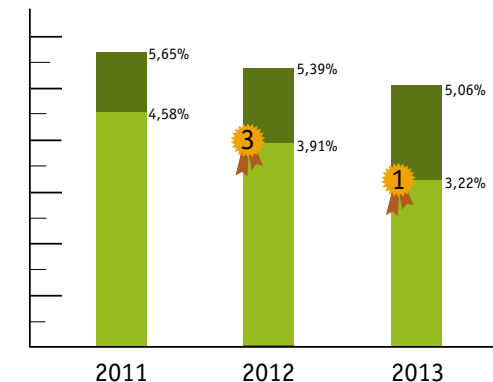
Overhead

2013 Laagste overhead in de zorgsector
Benchmark Berenschot

Ziekteverzuim

Vernet Health Ranking

JP Branche Het resultaat van de JP in de zorgsector

De JP ondersteunt mensen in de volgende gemeenten:

A Achtkarspelen
Almelo
Amersfoort
Apeldoorn
Arnhem

B Barneveld
Berkelland
Boarnsterhim
Borne
Brummen
Buren

C Culemborg

D Dalfsen
Dantumadiel
Deventer
Dinkelland
Dongeradeel
Dronten
Druten

E Enschede
Epe

F Ferwerderadiel
Franekeradeel

G Gaasterlân-Sleat
Groningen
Grootegast

H Haaksbergen
Hardenberg
Harlingen
Hatterr
Heerde
Heerenveen
Hellendoorn
Hengelo
Het Bildt
Hof van Twente

K Kampen
Kollumerland
en Nieuwkruisland

L Leeuwarden
Leeuwarderadeel
Lemsterland
Lingewaard
Littenseradiel
Lochem
Losser

M Marum
Menameradiel

N Neder-Betuwe
Neerijnen
Nijkerk
Nijmegen
Noordoostpolder

O Oldebroek
Oldenzaal
Olst-Wijhe
Ommen
Ooststellingwerf
Opsterland
Overbetuwe

R Raalte
Renkum
Rijssen-Holten

S Skarsterlân
Smallerland
Soest
Staphorst
Steenwijkerland
Súdwest Fryslân

T Terschelling
Tiel
Tubbergen
Twenterand
Tytsjerksteradiel

U Urk

V Veenendaal

W Wageningen
West Maas en Waal
Weststellingwerf
Wierden

Z Zutphen
Zwartewaterland
Zwolle

DANK!

Mensen écht zien, hun verhaal horen en aandacht voor elkaar hebben. Dat is de kern van de visie én werkwijze van de JP van den Bent stichting. Als je – zoals de JP – mensen wilt ondersteunen bij leven is het van het grootste belang om je oprecht in de ander te interesseren en je met hem of haar te verbinden.

Voor deze uitgave hebben we ons verbonden met zeven mensen die ondersteuning krijgen van de JP. Elk van hen heeft een eigen, uniek verhaal dat ze graag willen delen. MIJ ZIEN is dankzij de medewerking van Frans, Mariëtte, Arjan, Colinda, Marinus, Saira en Robin en alle mensen die om hen heen staan tot stand gekomen.

Dank dat jullie in alle openheid jullie verhaal wilden vertellen!

'MIJ ZIEN' IS EEN UITGAVE VAN DE JP VAN DEN BENT STICHTING

COLOFON

CONCEPT, COÖRDINATIE EN TEKST:

Prima Donna communicatieregisseurs, Deventer

VORMGEVING:

JP van den Bent stichting

bureau Janse, Deventer

FOTOGRAFIE:

Yke Ruessink, Zutphen

DRUKWERK:

Veldhuis Media, Raalte

BINDWERK EN VERZENDING:

Callenbach, Nijkerk

OPLAGE:

7000

Februari 2015

Wil je iets gebruiken uit deze uitgave? Neem dan contact met ons op (secretariaat@jpvandenbent.nl).